

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

Trasa wycieczki: Spacer po Zakopanem - ulica Kościeliska

czas trwania: 2 godziny, typ: piesza, liczba miejsc: 7, stopień trudności: łatwa

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

Ulica Kościeliska, to część miasta najbogatsza w drewniane zabytki. Spacer rozpoczynamy od zwiedzenia najstarszego zakopiańskiego cmentarza na "Pęksowym Brzysku" nazywanego także "Cmentarzem Zasłużonych". Znajduje się tu około 200 mogił, w wielu z nich spoczywają wielkie nazwiska ważne dla Zakopanego, Tatr, a często i dla kraju.

Obowiązkowym elementem wycieczki jest stary drewniany kościół Matki Boskiej Częstochowskiej i św. Klemensa oraz stojąca kilka metrów dalej (pomiędzy kościołem a cmentarzem) kaplica św. Andrzeja i św. Benedykta. Niedaleko za kościołem rozpoczynamy przygodę z zabytkową drewnianą architekturą zakopiańską. Rząd starych chałup z przeszłością rozpoczyna budynek dawnej restauracji Wnuków. Na budynkach Muzeum Tatrzańskie umieściło tabliczki z historią domów i nazwiskami pierwszych właścicieli.

Za mostem na Cichej Wodzie skręcamy w prawo do willi Koliba, siedziby Muzeum Stylu Zakopiańskiego im. Stanisława Witkiewicza. Bilet wstępu do muzeum kosztuje ok. 5 zł, ulgowy ok. 4 zł. Dalszy spacer ulicą Kościeliską umila nam widok starej zabudowy góralskiej z piękną panoramą Tatr i dumnym Giewontem górującym ponad dachami chałup. Po kilku minutach dochodzimy do Sanktuarium matki Boskiej Fatimskiej, zbudowanego jako wotum za ocalenie Jana Pawła II po zamachu w 1981 roku. Spacer kończymy na zwiedzaniu chałupy Sabały.

Program wycieczki

Zakopane

Drewniany kościół MB Częstochowskiej i św. Klemensa (1847-1851)

Drewniany kościół MB Częstochowskiej i św. Klemensa,
tzw. stary, (1847-1851).

49°17'46"N 19°56'46"E | na mapie:A

Zakopane

Kaplica św. Andrzeja i Benedykta

Pomiędzy kościołem Matki Boskiej Częstochowskiej a cmentarzem na Pęksowym Brzyzku została wybudowana kaplica patronów Słowacji i Podhala, św. Andrzeja i Benedykta. Murowana kapliczka została wybudowana przez Pawła Gąsienicę na początku XIX wieku i jest najstarszym obiektem sakralnym Zakopanego. Wystrój wnętrza kaplicy zaprojektował rzeźbiarz i pedagog Antoni Kener. Do czasu wybudowania pierwszego kościoła w kaplicy były odprawiane msze.

49°17'46"N 19°56'47"E | na mapie:B

Zakopane

Cmentarz Na Pęksowym Brzyzku

Zakopane i Podhale dobrze pamiętają ludzi, którzy wpisali się w dzieje regionu. Wiele zasłużonych spoczywa na starym cmentarzu (ul. Kościeliska) - jednej z najważniejszych polskich nekropoli. Cmentarz z kilkuset grobami otacza kamienny mur, a na bramie, którą zaprojektował Stanisław Witkiewicz, znajduje się motto, przypisane francuskiemu marszałkowi Ferdynandowi Fochowi: "Ojczyzna to ziemia i groby. Narody, tracąc pamięć, tracą życie".

Cmentarz założył w 1848 r. pierwszy proboszcz Zakopanego, ks. Józef Stolarczyk. Grunt na wysokim brzegu nad Cichą Wodą przekazał Jan Pęksa, stąd nazwa: cmentarz "Na Pęksowym Brzyzku" (brzyzek to w gwarze góralskiej urwisko nad potokiem). Na początku chowano tu górali, przybyszów, ofiary wypadków w Tatrach oraz zmarłych na gruźlicę. Dopiero od lat 20. XX w. zaczęto grzebać przede wszystkim ludzi zasłużonych dla regionu, a w 1931 r. cmentarz uznano za obiekt zabytkowy.

Niezwykły klimat cmentarza tworzą wyjątkowe nagrobki - dzieła sztuki wyrastające z folkloru podhalańskiego, ciosane w drewnie, rzeźbione w motywy góralskie, malowane na szkle. Autorami wielu nagrobków są artyści Władysław Hasior oraz Antoni Rzęsa, którzy też znaleźli tutaj miejsce wiecznego spoczynku.

49°17'50"N 19°56'51"E | na mapie:C

Zakopane

Żywy skansen na Kościeliskiej

Na ulicy Kościeliskiej podziwiać można stare, drewniane domy i budynki gospodarcze. I choć ich historia sięga 100, a czasami nawet 150 lat, to większość z nich zachowała swoją pierwotną formę i kształt niezmienny od lat. Budynki zamieszkane są przez potomków wielkich góralskich rodów, takich jak: Sieczki, Walczaki czy Gąsienice.

Na ulicy pobudowano także nowe budynki, jednak ich obecność w żadnym stopniu nie zaburza specyfiki i wyjątkowego charakteru miejsca. Zabytkowe budynki oznaczone zostały przez Muzeum Tatrzańskie tabliczkami informującymi o czasie powstania, historii poszczególnych domów i nazwiskach pierwszych właścicieli.

Wśród chałup, pod numerem 12 stoi dom należący do rodziny Gąsieniców-Nawsinów, w którym pod koniec XIX wieku mieszkał Tytus Chałubiński.

49°17'43"N 19°56'43"E | na mapie:D

Zakopane

Koliba - Muzeum Stylu

Zakopiańskiego im. Stanisława Witkiewicza

Góralczyzna według Witkiewicza

W drugiej połowie XIX w. Zakopane było już modnym uzdrowiskiem, a napływający tu bogatsi przybysze wznosili dla siebie wille, głównie w stylu alpejskim. Kiedy jednak Zygmunt Natowski - ziemianin z Podola, a zarazem kolekcjoner sztuki ludowej z Podhala - poprosił malarza i architekta Stanisława Witkiewicza (ojca Stanisława Ignacego Witkiewicza, czyli Witkacego), by zaprojektował dla niego letnią posiadłość, ten namówił swojego zleceniodawcę na dom w stylu wzorowanym na podhalańskiej architekturze. W ten sposób w 1893r. powstała inspirowana góralczyzną Koliba - pierwszy budynek w stylu zakopiańskim lub, inaczej mówiąc, witkiewiczowskim. W projekcie Witkiewicza widać inspirację czerpaną z wyglądu tradycyjnych góralskich chat. Na potrzeby zamożniejszych właścicieli wnętrze zostało powiększone, standard podniesiony, ale ogólny rozkład pomieszczeń architekt zachował.

Domy w stylu zakopiańskim były piętrowe, zbudowane z płazów (drewnianych bel) na wysokich podmurówkach z łupanych kamieni. Dachy miały strome, a na poddaszu mieściły się dodatkowe małe pokoiki. Od strony południowej często znajdowała się odkryta weranda. Architektura była bogata w detale nawiązujące do ornamentów podhalańskiego budownictwa. Bardzo popularne stały się rzeźbione motywy roślinne. W stylu zakopiańskim powstawały również meble, porcelana, a nawet instrumenty muzyczne.

Dzisiaj Koliba - wielokrotnie rozbudowywana oraz remontowana przez licznych właścicieli - wygląda trochę inaczej niż kiedyś. Najpierw był tu pensjonat, w czasie okupacji siedziba niemieckiej organizacji młodzieżowej Hitlerjugend, a później dom wypoczynkowy oraz dom dziecka. W 1993 r. urządzono tutaj Muzeum Stylu Zakopiańskiego, gdzie można poznać ok. 20-letnią (1892-1914) historię tego pierwszego stylu narodowego. Po Kolibie (ul. Kościeliska 18) Witkiewicz zaprojektował kilka innych domów, m.in. uchodzącą za największe osiągnięcie takiej architektury piękną willę Pod Jedłami (ul. Koziniec 1) oraz kilka obiektów sakralnych, w tym kaplicę Jaszczurówka i kaplicę w kościele Najświętszej Rodziny przy Krupówkach. Styl zakopiański znalazł swoich naśladowców, m.in. Józefa Kasprusia Stocha - w jego willi Atma mieści się obecnie Muzeum Karola Szymanowskiego. Nie ulega wątpliwości, że Witkiewicz po dziś dzień ma ogromny wpływ na podhalańskie budownictwo.

Muzeum Stylu Zakopiańskiego im. Stanisława Witkiewicza - Koliba
ul. Kościeliska 18, tel. 018 201 36 02
www.muzeumtatrzańskie.com.pl

49°17'39"N 19°56'34"E | na mapie:E

Zakopane

Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej na Krzeptówkach

Historia sanktuarium ma swój początek w 1946 roku, kiedy to ks. Leon Cieślak, pallotyn, pomagał ks. prymasowi Augustowi Hlondowi w przygotowaniu uroczystości poświęcenia narodu polskiego Niepokalanemu Sercu Maryi Panny.

W 1950 roku do Zakopanego przybyli pierwsi pallotyni. Powstał wtedy ośrodek fatimski, którego zadaniem było i jest propagowanie orędzia Matki Bożej i pomaganie Polakom w wypełnianiu ślubów z 1946 roku. Kardynał Stefan Wyszyński w dniu 6 października 1961 roku przekazał figurę Matki Bożej Fatimskiej.

13 maja 1981 roku, o godzinie 17.15, na placu św. Piotra w Rzymie, doszło do zamachu na życie Ojca Świętego Jana Pawła II. Wiadomość o zamachu dotarła do sanktuarium w czasie różańca świętego odmawianego o godz. 18.30. Wtedy właśnie zapadła decyzja - "Jeżeli Bóg uratuje życie Ojca świętego, to w dowód wdzięczności zbudujemy na Krzeptówkach Kościół Matki Bożej Fatimskiej, który będzie wotum dziękczynnym za to ocalenie" - te słowa wypowiedział ks. Mirosław Drozdek SAC.

Nowy kościół wznoszono od 1987 do 1992 roku, kiedy to ks. kard. Franciszek Macharski dokonał jego poświęcenia.

Wnętrze kościoła jest halowe, bez naw bocznych. Prezbiterium w kształcie i założeniu miało przedstawiać rodzaj papieskiej tiary. W centralnej części ołtarza umieszczono tron z figurą Matki Bożej Fatimskiej oraz tabernakulum. Ołtarze boczne umieszczono pod bocznymi balkonami. W stacjach drogi krzyżowej przedstawiono postać Jana Pawła II. Wykonawcami całej wewnętrznej, drewnianej architektury są miejscowi górale, którymi

kierował z pomocą wybitnych specjalistów ks. Mirosław Drozdek, wieloletni kustosz i proboszcz tej parafii, który w 2007 roku został pochowany na tyłach sanktuarium.

Obok nowego kościoła, stoi mała kaplica z ok. 1950 roku, pierwsza która wystawiona była w tym miejscu. Zachwyca kunsztem, wykonania i wymodlonym wnętrzem, gdzie na centralnym miejscu stoi Figura Matki Bożej Fatimskiej, ukoronowana przez Ojca Świętego Jana Pawła II.

Co roku sanktuarium na zakopiańskich Krzeptówkach odwiedza ok. 2 mln turystów.

49°17'06"N 19°55'22"E | na mapie:F

Zakopane

Chałupa Sabały

XVIII-wieczna chałupa Sabały na Krzeptówkach.

49°16'47"N 19°55'10"E | na mapie:G

Zdjęcia dodane przez (w kolejności): , WWAT, fot. B. Konik, sylwiancyka, fot. B. Konik, rudzik0312, rudzik0312

Trasa dodana przez: sylwiancyka

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu. Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
czwartek 18 grudnia 2025 16:06:43